

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobkyně: **Mgr. K. M.**
zastoupená Janem Mušálkem, advokátem
sídlem Havlíčkovo nábřeží 2778/38, 702 00 Ostrava

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 2. 2022 č. j. X, ve věci výplaty nemocenského při dočasné pracovní neschopnosti,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou doručenou Krajskému soudu v Ostravě dne 13. 4. 2022 domáhala zrušení rozhodnutí žalované z 9. 2. 2022, kterým bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava (dále jen „OSSZ Ostrava“, nebo „prvostupňový orgán“) z 6. 10. 2020 o tom, že žalobkyně nemá od 1. 1. 2020 nárok na výplatu nemocenského při dočasné pracovní neschopnosti vzniklé dne 13. 11. 2018

Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

z důvodu, že žalobkyně má započitatelný příjem podle § 16 písm. b) zákona č. 187/2006 Sb. (dále jen „zákon o nemocenském pojištění“), a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno.

2. Žalovaná rozhodla o námitkách proti prvostupňovému rozhodnutí podruhé. Její předchozí rozhodnutí z 18. 1. 2020 zrušil zdejší soud rozsudkem z 31. 8. 2021, č. j. 17 Ad 11/2021-33. Žalobkyně nyní namítá, že žalovaná v rozporu s pokynem soudu neuvedla, proč má za to, že je situace žalobkyně podřaditelná pod ustanovení § 106 odst. 2 zákona č. č. 234/2014 Sb., o státní službě (dále jen „zákon státní službě“).
3. Dále žalobkyně zopakovala svou dosavadní argumentaci, že byla kontinuálně a nepřerušovaně dočasně práce neschopná v době od 13. 11. 2018 do 6. 4. 2020 a tudíž u ní byla překážka ve službě podle § 104 odst. 1 zákona o státní službě. To vylučuje vznik překážek ve službě na straně služebního úřadu ve smyslu § 106 odst. 3 zákona o státní službě, což žalovaná a před ní OSSZ Ostrava nevzaly v potaz.
4. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby, když zopakovala svou argumentaci z napadeného rozhodnutí.

Posouzení krajským soudem:

5. Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dvou měsíců po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí žalované žalobkyni, tedy v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná; ve věci rozhodl bez jednání v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť s tímto postupem oba účastníci souhlasili.

Zjištění ze správního spisu:

6. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobkyně je zaměstnankyní Krajské hygienické stanice Moravskoslezského kraje (dále jen „krajská hygienická stanice“) a z tohoto zaměstnání žalobkyni náleží dávka nemocenského.
7. Žalobkyně byla dočasně práce neschopná od 3. 11. 2018 a byla ji vyplácena nemocenská. Dne 11. 2. 2020 sdělila Okresní správa sociálního zabezpečení žalobkyni, že od 1. 1. 2020 podmínky nároku na výplatu dávky nemocenského nejsou splněny.
8. Žalobkyně dne 2. 3. 2020 požádala Okresní správu sociálního zabezpečení o vydání rozhodnutí ve věci, neboť nemá zákonný ani jiný, ze zvláštních právních předpisů vyplývající, nárok na započitatelný příjem ze zaměstnání, z něhož jí dávky nemocenského náleží, a proto má nadále nárok na výplatu nemocenského i za dobu od 1. 1. 2020.
9. Okresní správa sociálního zabezpečení rozhodla dne 27. 3. 2020 tak, že žalobkyni ode dne 1. 1. 2020 zanikl nárok na výplatu nemocenského při dočasné pracovní neschopnosti z důvodu existence započitatelného příjmu. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, ve kterém zopakovala, že jí nenáleží započitatelný příjem podle zvláštních právních předpisů s poukazem na § 128 odst. 1 zákona o státní službě, podle kterého státnímu zaměstnanci, který byl uznán dočasně neschopným k výkonu služby s výjimkou prvních 14 dnů dočasné neschopnosti k výkonu služby, plat nenáleží. Plnění vyplácené Krajskou hygienickou stanicí tak nemůže být započitatelný příjem podle § 16 písm. b) zákona o nemocenském pojištění.

10. Krajská hygienická stanice sdělila Okresní správě sociálního zabezpečení dne 29. 6. 2020, že žalobkyně byla od 1. 1. 2020 zařazena mimo výkon služby z organizačních důvodů v souladu s § 62 odst. 1 zákona o státní službě, kdy příjem činil 80 % měsíčního platu. Zařazení mimo výkon služby trvalo od 1. 1. 2020 do 6. 4. 2020. Od 7. 4. 2020 je žalobkyně převedena na peněžitou pomoc v mateřství. Dále sdělila, že „v návaznosti na rozhodnutí státního tajemníka Ministerstva zdravotnictví ze dne 7. 5. 2020 byl § 62 změněn na jiné překážky na straně služebního úřadu v souladu s § 106 odst. 3 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě“, a proto žalobkyni za dobu od 1. 1. 2020 do 6. 4. 2020 náleží 100 % měsíčního platu, který bude žalobkyni doplacen ve vyúčtování platu za červen 2020.
11. Ve spise se nachází rozhodnutí státního tajemníka Ministerstva zdravotnictví, kterým rozhodl o odvolání žalobkyně proti rozhodnutí ředitelky Krajské hygienické stanice Moravskoslezského kraje o jejím zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů dne 7. 5. 2020 tak, že toto rozhodnutí zrušil a věc vrátil k novému projednání.
12. Následně žalovaná rozhodla rozhodnutím z 18. 1. 2020, jímž prvostupňové rozhodnutí potvrdila.
13. Proti němu podala žalobkyně žalobu, o níž podepsaný soud rozhodl rozsudkem z 31. 8. 2021, č. j. 17 Ad 11/2021-33. Napadené rozhodnutí shledal nepřezkoumatelným z důvodu, že se žalovaná „*zabývala pouze konkurencí § 62 odst. 2 a § 128 odst. 1 zákona o státní službě, nicméně pomíjí, že žalobkyni neměl být zaměstnavatelem poskytnut plat na základě § 62 odst. 2 zákona o státní službě, ale plat na základě § 106 odst. 3 zákona o státní službě, tedy pro jiné překážky na straně služebního úřadu, přičemž napadené rozhodnutí postrádá úvahu, zda i v tomto případě žalobkyni náleží plat, ačkoliv je dočasně neschopná výkonu služby a je tedy u ní dána překážka v práci (viz § 104 odst. 1 zákona o státní službě). Nárok na výplatu nemocenského podle § 16 písm. b) zákona o nemocenském pojištění přitom vylučuje pouze započitatelný příjem vyplývající z právních předpisů, nikoliv z kolektivní smlouvy, pracovní smlouvy, jiné smlouvy nebo z vnitřního předpisu zaměstnavatele; nemůže vyplývat ani z pochybení zaměstnavatele či z jeho nesprávného výkladu předpisů*“. Žalovaná podle tohoto citovaného rozsudku „*nevysvětlila však, proč je situace, kdy bylo rozhodnutí Krajské hygienické stanice o zařazení žalobkyně mimo výkon služby z organizačních důvodů zrušeno, a žalobkyně je současně dočasně práce neschopná, podřaditelná pod § 106 odst. 3 zákona o státní službě a žalobkyni tak náleží plat zde uvedený*“. Rozhodnutí proto krajský soud zrušil.
14. Žalovaná o odvolání žalobkyně rozhodla nyní napadeným rozhodnutím.

K žalobním námitkám:

15. Žalobkyně předně vytkla žalované, že její rozhodnutí je stále nepřezkoumatelné, neboť neobsahuje vysvětlení, proč je situace žalobkyně podřaditelná pod § 106 odst. zákona o státní službě.
16. Krajský soud v napadeném rozhodnutí zjistil, že žalovaná se k této otázce vyjádřila zejména na straně osm. Vyšla ze sdělení krajské hygienické stanice a došla k závěru, že zrušení rozhodnutí zaměstnavatele žalobkyně o jejím zařazení mimo výkon služby, její následné nezařazení na původní místo z důvodu změny systemizace a zároveň nepřevedení na jiné služební místo, představovalo překážku na straně služebního úřadu ve smyslu § 106 odst. 3 služebního zákona se vznikem nároku na plat po dobu, kdy pro tuto překážku nemohla vykonávat službu. Tato překážka totiž bránila služebnímu orgánu přidělovat žalobkyni

služební úkoly, která je proto nemohla plnit. Je podle ní nerozhodné, zda žalobkyně byla připravena k plnění úkolů nebo zda jí v tom bránila překážka. Účelem ustanovení § 16 písm. b) zákona o nemocenském pojištění je zabezpečit zaměstnance po dobu, kdy mu uchází příjem z důvodu pracovní neschopnosti; žalobkyni žádný příjem neucházel, protože měla nárok podle zvláštního právního předpisu, z důvodu sociální události k žádné újmě nedochází a není tak co kompenzovat. V následném odstavci žalovaná poukázala na povinnost služebnímu úřadu vyplývající z § 97 odst. 3 zákona o nemocenském pojištění poskytovat informace, které mohou mít vliv na vyplácení nemocenského a na jeho odpovědnost za přeplatek v případě porušení této povinnosti ze strany zaměstnavatele a na odpovědnost žalobkyně za přeplatek, pokud dávku přijme, ačkoliv ze všech okolností musí přepokládat, že byla vyplacena neprávem. Proto žalovaná neměla důvod o sdělení Krajské hygienické stanice pochybovat.

17. Krajský soud považuje úvahu žalované za přezkoumatelnou, neboť z ní vyplývá, jak o situaci, ve které se žalobkyně ocitla, uvažila, proč má za to, že jde o situaci předvídanou § 106 odst. 3 zákona o státní službě proč jí náleží započitatelný příjem, bránící výplatě nemocenského. Žalobní námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí proto není důvodná.
18. Krajský soud se proto zabýval argumentací žalobkyně, že vzniku překážky na straně služebnímu úřadu brání trvání překážky ve službě na její straně, a že případné plnění ze strany služebnímu úřadu je plněním bez právního důvodu a nikoliv započitatelným příjmem.
19. Podle § 16 písm. b) zákona o nemocenském pojištění, *pojištěnec nemá nárok na výplatu nemocenského, peněžité pomoci v mateřství, otcovské a ošetřovného za dobu, po kterou mu náleží podle zvláštních právních předpisů ze zaměstnání, z něhož tyto dávky náleží, nadále započitatelný příjem, s výjimkou služebnímu příspěvku na bydlení poskytovaného podle zákona o vojácích z povolání.*
20. Podle § 3 písm. e) zákona o nemocenském pojištění, *započitatelným příjmem je příjem, který se podle zvláštního právního předpisu zahrnuje do vyměřovacího základu pro pojistné na důchodové pojištění. Zvláštním právním předpisem se rozumí zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti, který upravu vyměřovacího základu obsahuje v ustanovením § 5, přičemž na posuzovaný případ dopadá odstavec první, věta první, podle nějž vyměřovacím základem zaměstnance pro pojistné na důchodové pojištění je úhrn příjmů, s výjimkou náhrad výdajů poskytovaných procentem z platové základny představitelům státní moci a některých státních orgánů a soudců, které jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice, předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů a nejsou od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním, které zakládá účast na nemocenském pojištění.* V odstavci druhém je pak uveden taxativní výčet případů, které se do započitatelného příjmu nezahrnují. Pro úplnost krajský soud doplňuje, že pro účely zákona č. 589/1992 Sb., je žalobkyně zaměstnancem podle § 3 odst. b) písm. 12 tohoto zákona.
21. Podle § 3 odst. 1, písm. a) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „zákon o DP“), *předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou příjmy ze závislé činnosti (§ 6).*

22. Podle § 6 odst. 1 písm. a) bod 1., zákona o DP, *příjmy ze závislé činnosti jsou plnění v podobě příjmu ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce.*
23. Podle odstavce třetího první věty téhož ustanovení, *příjmy podle odstavce 1 se rozumějí příjmy pravidelné nebo jednorázové bez ohledu na to, zda je na ně právní nárok či nikoli, zda je od zaměstnavatele dostává zaměstnanec nebo jiná osoba a zda jsou vypláceny nebo připisovány k dobru anebo spočívají v jiné formě plnění prováděné zaměstnavatelem za zaměstnance nebo v jeho prospěch.*
24. Jak krajský soud již vysvětlil v předchozím rozsudku z 31. 8. 2021, již z výslovného znění citovaného § 16 písm. b) zákona o nemocenském pojištění vyplývá, že pro nárok na výplatu nemocenského je rozhodující, zda pojištěnci náleží podle zvláštního právního předpisu započitatelný příjem. Tomu odpovídá i důvodová zpráva, když účelem úpravy je „kompenzovat příjem, který zaměstnanci z důvodu dočasné pracovní neschopnosti uchází“.
25. Žalobkyně byla rozhodnutím krajské hygienické stanice z 23. 12. 2019 zařazena mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 odst. 1 zákona o státní službě. K odvolání žalobkyně bylo toto rozhodnutí zrušeno, žalobkyně však nemohla být podle sdělení Krajské hygienické stanice ani zařazena na původní služební místo z důvodu systemizace, ani na jiné vhodné místo; tuto situaci krajská hygienická stanice považovala za tzv. jinou překážku ve službě na své straně podle § 106 odst. 1 zákona o státní službě, spojenou s nárokem žalobkyně na plat v rozsahu 100%, bez ohledu na její trvající dočasnou pracovní neschopnost, která je překážkou ve službě na její straně podle § 104 odst. 1 zákona o státní službě.
26. Podle § 106 odst. 1 zákona o státní službě, *za dobu, po kterou nemohl státní zaměstnanec konat službu pro přechodnou závadu způsobenou dodávkou energie, chybnými podklady nebo jinými provozními příčinami, mu přísluší plat. Podle třetího odstavce, za dobu, po kterou nemohl státní zaměstnanec konat službu pro jiné překážky na straně služebního úřadu, než jsou uvedeny v odstavci 1, mu přísluší plat.*
27. Krajský soud se ztotožňuje s posouzením žalované, že plat, který žalobkyni poskytla krajská hygienická stanice, je započitatelným příjmem podle § 16 písm. b) zákona o nemocenském pojištění. Nárok na něj totiž Krajská hygienická stanice odůvodnila citovaným ustanovením § 106 odst. 3 zákona o státní službě. Jedná se tak o příjem ze služebního poměru, který je předmětem daně z příjmů žalobkyně podle shora citovaného § 3 odst. 1, písm. a) zákona o DP ve spojení s § 6 odst. 1 písm. a) bod 1., zákona o DP. Vzhledem k odstavci třetímu téhož ustanovení by byl předmětem daně z příjmů i v případě, kdyby byl vyplacen bez právního nároku, jak žalobkyně nyní tvrdí. Současně je příjmem ze zaměstnání (služebního poměru), jehož výpadek má dávka nemocenského žalobkyni kompenzovat při dočasné neschopnosti. Jsou proto u něj splněny obě podmínky, aby byl považován za započitatelný příjem podle § 16 písm. b) zákona o nemocenském pojištění. Měla – li tedy žalobkyně započitatelný příjem, není zde důvod pro jeho kompenzaci, k čemuž dávky nemocenského slouží, a žalobkyně na ně podle § 16 písm. b) zákona o nemocenském pojištění neměla nárok, jak správně uzavřela žalovaná.

28. Napadené rozhodnutí je tak v souladu s citovaným § 16 písm. b) zákona o nemocenském pojištění, žalobní námitka, že plnění ze strany krajské hygienické stanice není započitatelným příjmem, není důvodná a soud proto žalobu v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
29. V řízení byla plně procesně úspěšná žalovaná, která v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. nemá právo na náhradu nákladů řízení; procesně neúspěšné žalobkyni právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo. Soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení. (výrok II.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Ostrava 9. května 2023

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně